2016D20424

INBRENG NADER VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De algemene commissie voor Wonen en Rijksdienst heeft enkele aanvullende vragen en opmerkingen over de brief van de Minister voor Wonen en Rijksdienst betreffende Toezichtvisie en Meerjarenprogramma Autoriteit woningcorporaties.

De voorzitter van de commissie,
Geurts

De griffier van de commissie,
Van der Leeden

1. Inbreng VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de beantwoording van de vragen. Deze leden zien op dit moment geen aanleiding voor nadere vragen of opmerkingen.

2. Inbreng PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennis genomen van de beantwoording van de eerdere vragen van de commissie en bedankt u voor deze antwoorden. Deze leden willen van deze mogelijkheid gebruik maken om nog enkele aanvullende vragen te stellen.
In de antwoorden schetst u de onafhankelijke positie van de Autoriteit Woningcorporaties. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af waarom het mandaat via de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aan de Autoriteit Woningcorporaties wordt gegeven en niet rechtstreeks. Als dat niet rechtstreeks kan vragen deze leden waarom u er dan niet voor kiest dat de ILT zijn mandaat delegeert aan de Autoriteit Woningcorporaties. Delegatie is verstrekkender dan door-mandateren en zou betekenen dat de autoriteit direct verantwoording schuldig is aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst.
De leden van de PvdA-fractie lezen dat de Autoriteit Woningcorporaties risicogericht zal controleren en daartoe per woningcorporatie gaat werken met risicoprofielen. Deze leden willen weten of en hoe deze risicoprofielen straks openbaar gemaakt worden.
Tenslotte constateren de leden van de PvdA-fractie dat alle ontheffingen, goedkeuringen en zienswijzen die de Autoriteit Woningcorporaties af moet geven tot een aanzienlijke bureaucratie kunnen leiden. Op welke manier wordt deze bureaucratie in toom gehouden, zonder dat het afgeven een inhoudsloos automatisme wordt?

3. Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie zullen geen aanvullende inbreng leveren op de beantwoording van de vragen van de commissie betreffende Toezichtvisie en Meerjarenprogramma Autoriteit Woningcorporaties.

4. Inbreng CDA-fractie

Ook van de CDA fractie komen geen aanvullende vragen.

5. Inbreng D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de Toezichtvisie en het Meerjarenprogramma van de Autoriteit woningcorporaties, en het verslag van het schriftelijk overleg hierover. Deze leden achten goed toezicht van essentieel belang voor goed functioneren van de woningmarkt en woningcorporaties. Derhalve hebben zij nog enkele vragen die zij graag beantwoord zien.
De leden van de D66-fractie lezen dat u niet wil vooruitlopen op de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie Fyra, en zodoende niet kan laten weten welke maatregelen er genomen worden als gevolg van de forse kritiek van die de parlementaire enquêtecommissie Fyra op de ILT had. Deze leden constateren dat de kabinetsreactie nu al heeft plaatsgevonden, en zouden zodoende willen weten welke maatregelen er worden genomen naar aanleiding van de forse kritiek op ILT, en of deze maatregelen ook de Autoriteit woningcorporaties zullen versterken in haar werken.
De leden van de D66-fractie lezen dat de sector moeite heeft met het feit dat toetsing van bestuurders en commissarissen plaatsvindt nadat het

interne wervingsproces is afgerond. Is men voornemens het proces te veranderen om hieraan tegemoet te komen? Ook lezen deze leden dat bij toetsingsgesprekken wordt gedacht aan meer selectief oproepen. Kunt u hier meer inzicht in geven?

De leden van de D66-fractie lezen dat tijdens de fase van totstandkoming van een verbeter-of herstelplan voornemens en concepten niet openbaar besproken kunnen worden. Zij hebben begrip voor deze vertrouwelijkheid, daar deze voor goed en effectief toezicht noodzakelijk is. Tegelijkertijd vragen deze leden zich af, of het niet mogelijk is om lagen in deze vertrouwelijkheid aan te brengen. Zowel verbeterplannen als herstelplannen zouden in sommige gevallen in kwaliteit kunnen toenemen als stakeholders er eerder inzage of input op kunnen leveren. Zodende vragen zij zich af of de stukken, zonder ze volledig openbaar te maken, niet op een vertrouwelijk wijze deels met de gemeente, of misschien de huurdersorganisatie gedeeld zouden kunnen worden. Wat is uw visie hierop?

De leden van de D66-fractie lezen in het verslag van het schriftelijk overleg dat verbeter-of herstelplannen «in beginsel» openbaar zijn. Kunt u uitleggen, wat er hier met de woorden «in beginsel» bedoeld wordt? In welke gevallen zouden de verbeter-0f herstelplannen, na vaststelling, niet openbaar zijn?

De leden van de D66-fractie delen uw mening dat vanwege de rol die gemeenten en huurdersorganisaties hebben gekregen in de nieuwe Woningwet het van belang is dat een brede doelgroep het sectorbeeld kan begrijpen. Zij zijn dan ook verheugd dat de Autoriteit Woningcorporaties zich hiervoor zal inspannen. Kunt u misschien inzage geven hoe deze inspanningen vormgegeven zullen worden? En zal dit ook geëvalueerd worden?

De leden van de D66-fractie lezen dat kosten voor het toezicht aankomende jaren zo'n vijftien miljoen euro per jaar zullen bedragen, en dat deze kosten door de sector zelf gedragen zullen worden. Hierbij zal vijftig procent van het begrote bedrag verdeeld worden op basis van het totaal aantal woongelegenheden die de woningcorporaties in eigendom hebben, en vijftig procent op basis van de WOZ-waarde van de woongelegenheden die de woningcorporaties in eigendom hebben. Kunt u inzage geven waarom voor deze verdelingssystematiek gekozen is? Is er ook over alternatieven nagedacht?

De leden van de D66-fractie vroegen in het eerste schriftelijke verslag wat de kaders zijn voor een herstelplan, en binnen welke termijn een woningcorporaties een tekort moeten zijn ingelopen. Deze leden constateren dat hier in de beantwoording geen helder antwoord op wordt gegeven. Zodoende zouden zij graag lezen welke kaders er zijn voor het opstellen van een herstelplan. Zij begrijpen, dat de eisen van het herstelplan en de frequentie van monitoring afhankelijk zijn van de aard en de omvang van de problematiek, maar vragen zich af of hier richtlijnen voor zijn, en zo ja, welke dat dan zijn. Ook zouden deze leden graag vernemen welke termijn er gelden binnen een herstelplan, en of er een maximum termijn voor herstel is. Bovendien zouden zij graag vernemen, wat er gebeurt indien de termijn overschreden lijkt te worden.

De leden van de D66-fractie merken op, dat de Autoriteit Woningcorporaties op de lange termijn uitgaat van een krimp van het aantal woningcorporaties door fusie. Deze leden lezen dat het aantal woningcorporaties de afgelopen tien jaar is gekrompen van 492 naar 350. Deze leden begrijpen dat er voor de toekomst geen exacte cijfers genoemd kunnen worden, maar zouden wel graag een inschatting zien van de krimp van het aantal woningcorporaties in de toekomst. Verwacht de Autoriteit Woningcorporaties dat de krimp in de komende tien jaar sneller, of minder snel zijn zal zijn dan zij dat in de afgelopen tien jaar was? En waarom verwacht zij dit?

Inbreng lid Van Vliet

Het lid Van Vliet heeft kennis genomen van het verslag van het schriftelijk overleg inzake de toezichtvisie en het meerjarenprogramma van de Autoriteit Woningcorporaties en dankt u voor de beantwoording. Het lid Van Vliet heeft nog wel enige vragen. Zo leest het lid Van Vliet dat u nog niet vooruit wil lopen op de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie Fyra. Toch zou het lid Van Vliet al graag enig inzicht hebben in de manier waarop het kabinet invulling zal geven op de aanbevelingen die zich richten op de ILT, zeker nu de Autoriteit Woningcorporaties zich nog in een opstartfase bevindt. Het lijkt het lid Van Vliet logischer zo snel mogelijk met een nieuwe, correcte aanpak te beginnen en de «afvinkcultuur» van de ILT niet langer voort te zetten.
Het lid Van Vliet kijkt uit naar de integrale risicoanalyse en het integraal toezichtkader dat de Autoriteit Woningcorporaties in de zomer van 2016 openbaar zal maken. Het lid Van Vliet vraagt zich echter af of niet alleen wordt gekeken naar het onderwerp van toezicht, maar ook naar de manier waarop toezicht wordt gehouden. Dit met het oog op de kritiek van de parlementaire enquêtecommissie Fyra op de ILT.
Het lid Van Vliet is verheugd dat de ervaringen met de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoetsen positief zijn. Wel vraagt dit lid aandacht voor het feit dat de toetsing plaatsvindt nadat het interne (werving)proces is afgerond, zodat het nog even duurt voordat de daadwerkelijke benoeming kan plaatsvinden. Hoeveel tijd zit hiertussen, zo vraagt dit lid zich af. En wat is de oorzaak van deze termijn? Is een capaciteitsprobleem de onderliggende oorzaak? Hoe zou deze termijn kunnen worden verkort? Voorts vraagt het lid zich met betrekking tot deze materie zich af hoe uw opmerking moet worden geïnterpreteerd dat «de Autoriteit Woningcorporaties de toetsingsgesprekken en de procedure nog verder gaat ontwikkelen. Te denken valt aan meer selectief oproepen voor de toetsingsgesprekken op basis van een risicogerichte benadering en het uitwerken van de opgedane ervaringen in beleidsregels.» Het lid Van Vliet hoopt dat hiermee niet bedoeld wordt dat de verplichte fit-and-propertest gaat plaatsmaken voor het achteraf risicogericht oproepen voor de toetsingsgesprekken. Dit zou in strijd zijn met de Woningwet. Kunt u hierover duidelijkheid verschaffen?
Ook heeft het lid Van Vliet een vraag over de heffing aan de woningcorporaties in het kader van de bekostiging van het toezicht. Dit lid leest dat er het aantal medewerkers in 2016 van 63 naar 75 fte zal stijgen. Wordt een toename van de kosten van het toezicht door de Autoriteit Woningcorporaties verder afgewenteld op de sector?